

3. Intelektuální vrstva. Umění vidět cíl a dosahovat jej

V současné kultuře se za známku intelektu považují takové věci, jako kolik knih daný člověk přečetl, kolika hovoří jazyky či kolika dosáhl akademických titulů – ovšem k vysvětlení tohoto slova se takovéto parametry ve skutečnosti vůbec neváží. O takových lidech je lepší říci, že jsou chytří, ale často pouze po mentální stránce.

Potkal jsem lidi, které považovali ze geniální, kteří vystudovali několik vysokých škol – někteří stáli v čele vědeckých oddělení významných univerzit, někteří četli vědy v sanskrutu, jiní *Bibli* ve starořečtině, další se zase výtečně vyznal v buddhistických pramenech, mnoho z nich dokonce obhájilo disertace na nějaké podobné téma. Avšak vnitřně se studiem nezměnili: vedli destruktivní způsob života, nijak si nevybírali ani neomezovali stravu – a někteří z nich, především ke konci života, dokonce nadměrně pili a kouřili. Vzpomínám si, jak jsem potkal jednu ženu s velice úspěšnou kariérou (měla tři akademické tituly) a ta se mi náhle přiznala, že nedokáže přečíst ani *Bibli* pro děti.

Ke známkám opravdové moudrosti patří:

1. Umět vytyčit cíl na den, na týden, na rok, na pět let i na delší dobu – a pak jej dokázat dosáhnout. Obecně se rozumem často myslí síla vůle – a ta je zvláště důležitá u mužů. **Vždyť tři nejdůležitější mužské vlastnosti jsou přece cílevědomost, odvaha a štedrost.**

2. Umět ovládat své emoce a nepodléhat jim. Emoce se nám mohou hodit, například když vystupujeme v divadle nebo potřebujeme druhé pro něco nadchnout, ale vždy bychom měli my používat je – nikdy bychom se jimi neměli nechat ovládat jako loutky.

3. Vědět, že jsme svou podstatou nesmrtelná duše, a nikoli fyzické či mentální tělo.

4. Umět odlišit sat od asat, tedy přechodné a smrtelné od věčného, a též znalosti od informací. Být schopen jít cestou harmonického rozvoje a rozrůstání lásky ve vlastním srdci – a též být schopen odmítnout vše, co by těmto cílům mohlo škodit.

5. Umět se soustředit a dosáhnout pokojné mysli a kontroly na všem pěti smysly.

6. Být schopen změnit vlastní osud. Pouze člověk se silným, vitálním rozumem, silnou vůlí a schopností dosahovat svých cílů dokáže změnit svůj osud a jít vlastní cestou – dokáže totiž změnit svou povahu a vytvořit si správný světonázor.

7. Uvědomovat si, že životní cíl existuje pouze na duchovní úrovni – je jím Božská láska, a tedy láska k Bohu. Pouze ona je sama je největší poklad života, o který moudrý člověk usiluje.

Člověk, jenž nemá v životě cíl nebo se jeho cíl vztahuje k některé z nižších vrstev, je zaostalý a v úpadku, a to i tehdy, jestliže má diplomy z nejlepších

světových univerzit, hovoří několika jazyky a naučil se stovky knih nazpaměť. A samozřejmě jeho intelektuální úroveň je velmi nízká.

A proto je duchovní vrstva nejdůležitější a hlavní, a ne pouze jako láska k Bohu, ale konkrétně – vysvětlím ti to.

4. Duchovní vrstva – základ všeho

Tato vrstva je samotný základ všeho. Také je ze všech nejskutečnější, věčná a právě v ní nacházíme skutečnou realitu tohoto světa. Pokud je tato vrstva špatně rozvinutá, pak nastanou problémy ve všech ostatních vrstvách a my jsme odsouzeni trpět.

- Jak to? To úplně nechápu – nemohl bys to prosím nějak stručně vysvětlit, nejlépe postupně pro každou vrstvu? požádal Artur.

- Dobrá. Co si myslíš ty, může být člověk fyzicky i mentálně zdrav a dožít se vysokého věku, jestliže je závistivý, žádostivý, napjatý či věčně rozzlobený?

- Aha, jistě, to chápu, promiň, беру zpět. Všechny nemoci pochází z trvalého napětí, zvláště ty mentální. Nakonec v poslední době přibývá různých léčitelů, a dokonce i medicína oficiálně začíná přijímat, že v jádru takovýchto nemocí se nacházejí negativní myšlenky a emoce – a ty pak se zase odvíjejí od duchovní úrovně člověka.

- A fyzická onemocnění jim jdou v patách, dodal Michalyč. Což mimochodem bývá proto, že lidé s nesprávným světonázorem obvykle vedou i špatný styl života, který postrádá harmonii.

Ve vrstvě **sociální** nacházíme podobný obrázek: copak egoista, který se stará jen sám o sebe, vůbec může žít pro dobro všech živých bytostí? Jak by takový člověk mohl vybudovat harmonické rodinné vztahy – nebo jen jakékoli normální vztahy s druhými lidmi?

Copak ten se rozhodne pracovat tam, kde je mu souzeno – tedy pro blaho druhých lidí? Sotva – ten samozřejmě půjde tam, kde bude mít vysoký plat – protože tak si může vydělat na vyplnění svých tužeb a užívat si života.

Opravdové bohatství mu ale bude unikat – pro miliony obětuje své zdraví i osobní vztahy, ale peníze se u něj nakonec stejně neohřejí.

Všichni opravdu bohatí lidé, které jsem potkal, a často to byli majitelé velkých podniků předávaných v rodině po generace, nebyli na svých penězích závislí – naopak to byli tvůrčí lidé s vysoce rozvinutou duchovní vrstvou.

Aby si člověk uchoval velké bohatství, a přitom nepohřbil své lidství, je třeba nebýt na penězích duševně závislý, nemít stále obavy – ale zároveň být uvážlivý. Zkrátka chovat k penězům stejný vztah jako k energii, kterou dostáváme od Boha – a copak taková věc je možná bez vysoce rozvinuté duchovní vrstvy?

- Dobře, to také chápu. A v intelektuální vrstvě?

- V intelektuální vrstvě se takovýto duchovně nerozvinutý člověk nebude věnovat sebezdokonalování a raději bude používat svou mysl k pozorování vnějšího světa. V lepším případě to bude ke studiu přírodních zákonů – ale možná jednoduše k tomu, aby objevil, jak vydělat co nejvíce peněz, hromadil akademické tituly nebo hromadil a případně zpracovával mraky informací. A jak jsme si už řekli, množství znalostí jen zvyšuje smutek.

V současné době ale mnoho lidí svou mysl vůbec nerozvíjí, je pouze jakýsi dodatek k obyčejnému rozumu – a na té úrovni také celý život žijí.

Takoví lidé zpravidla nemívají v životě správné duchovní cíle – dokonce obvykle nemají životní cíle žádné a myslí maximálně na dva roky dopředu.

A některé případy jsou ještě nebezpečnější: mají egoistické cíle, kvůli kterým působí všem živým bytostem utrpení (například skrze narušení životního prostředí). V dnešní době svět nejvíc ničí právě úporní a svým vlastním způsobem intelektuálně založení egoisté.

- A copak takovíto lidé budou číst svaté texty? zeptal se Artur.

- Sotva. A i kdyby snad, pak dozajista nepochopí podstatu věci a zaměří se na vnější, formální stránku – dají se na náboženství. Naopak oduševnělá mysl dokáže rychle proniknout k jádru věci a postřehnout obecnosti, které spojují veškerá náboženství a duchovní cesty.

Pokud harmonický člověk, který nežije v harmonii, začne číst svaté texty, dělá to rozumem, ne srdcem.

A to pak začne být pyšný, začne hned poučovat ostatní a má za to, že duchovního rozvoje je možné dosáhnout pouze jako člen jím zvolené náboženské organizace.

Čtení a zkoumání svatých textů nebo duchovní literatury obecně a chození do chrámů či kostelů může duchovnímu rozvoji napomoci, ale samo o sobě to nestačí.

Proto by, myslím, bylo dobré, abych se vyjádřil přesně: **co to tedy vlastně je ta duchovní vrstva?**

1. Duše, která existuje za hranicemi fyzické i astrální hmoty, je naplněna věčnou moudrostí a blažeností.

V našem materiálním světě však je vše kromě věčnosti: všechno je dočasné, čistá blaženost neexistuje – máme pouze přelétavé štěstí smyslových požitků, a i to pocítíme jen tehdy, pokud se na takové věci zaměříme. Skutečné znalosti také neexistují, máme pouze jakýsi příjem informací, které si můžeme skrze vzdělání osvojit, avšak i ty rychle zapomeneme.

Osvíceným lidem však se odkrývají nejhlubší pravdy, a to i kdyby byli negramotní.

Ale to hlavní, co nám hmota (ať už fyzická či astrální) nikdy nemůže poskytnout a co je skutečným pokladem věčného duchovního světa, je Božská láska, tedy láska k Bohu.

Tento svět člověku nedává nic než obavy, závislosti

a touhu spotřebovávat. Ovšem kdo takovéto pocity prožije, skutečně je procítí a nakonec je odmítne, octne se v království Božím – ať už by se nacházel kdekoli na planetě, v kterémkoli plánu bytí nebo v jakémkoli těle a ať už by žil za jakýchkoli časů. Slova nemohou popsat naši věčnou duši, protože ta se nachází za hranicemi rozumového chápání – a proto to jediné, co o ní můžeme říci, je, že duše je láska, věčnost, přítomnost. A proto můžeme říci: **duše, to je bezpodmínečná láska.**

Z toho následně plyne, že hlavním ukazatelem úrovně duchovní rozvinutosti daného člověka je, nakolik žije v bezpodmínečné lásce, a tedy lásce k Bohu: svatí a osvícení lidé pak jsou čistým vtělením Božské lásky.

A proto je pravá duchovnost ve skutečnosti Božská láska.

Veškeré následující body jsou nutnými podmínkami k tomu, aby se člověk mohl naplnit Božskou láskou a žít v ní. Láska živí všechny vrstvy: pokud bychom ji odebrali, vše ztratí smysl, a začne naopak přinášet obrovské utrpení – jídlo, sex, společenský život, intelektuální zábava atd.

Nebudu se opakovat – беру to tak, že tohle chápeš.

2. Duše existuje mimo prostor a čas, neexistuje pro ni ani minulost, ani budoucnost, pouze současnost.

Z toho plyne, že **oduševnělost člověka je přímo úměrná jeho schopnosti žít *tady a ted'*, a tedy v pravé realitě.** To je druhý nejdůležitější ukazatel pravé duchovní rozvinutosti.

Bezpodmínečnou lásku můžeme pocítit pouze *tady a ted'*: pokud je člověk pouze v mentální (fyzické) vrstvě, pak si v nejlepším případě na lásku hraje – jindy za lásku považuje závislost nebo pouze prochází emocionálním obdobím.

Vést dokonalý život tedy znamená být milující existencí.

- Tak nádherně to zní, řekl Artur zamyšleně. Mimochodem v poslední době čím dál tím víc psychologů mluví o tom, že čím víc člověk žije v přítomnosti (někteří dokonce používají tu stejnou frázi – *tady a ted'*), tím je zdravější. Ale to jen na okraj, jsou ještě další body?

3. Třetí bod také důležitý – a mimo to tvoří základ obou předchozích: jedná se o nezištnost.

Naše duše, naše vyšší Já – to je láska. Při vstupu do tohoto světa je člověk náhle pokryt egem – egoismem, který mu ničí život, protože egu vyhovuje spotřebitelská kultura; ego se zaměřuje jen na sebe, možná snad ještě na malý okruh blízkých.

Být v duchovním světě nebo ve společnosti svatých lidí je tak příjemné proto, protože to jsou místa, kde všichni slouží všem ostatním.

Lásku můžeme pocítit pouze tehdy, jestliže přinášíme oběti, darujeme potřebným a staráme se o druhé – náš rozum musí být klidný a smířený a nesmíme očekávat nic na oplátku.

Proto můžeme také říci, že pravá duchovnost je nezištná služba, která nečeká nic zpět.

Služba celku je posláním každé duše, stejně jako posláním každého orgánu je sloužit organismu. Žádostivý, chamtivý člověk-spotřebitel nemůže pochopit skutečnou lásku, a proto tak nazývá své závislosti.

Lásce vždy předchází nezištná oběť a její výsledek.

Službou Bohu ale je i péče o sebe – o své zdraví a osobní rozvoj, a to při správném rozpoložení mysli: stejně tak i orgán, který slouží tělu, spotřebuje až dvacet procent energie sám na sebe.

4. Světci vidí ve všem a ve všech Boha.

Toto je také velice důležitý ukazatel: jedná se

o umění vidět Boha ve všem a ve všech a vnitřně zcela přijímat všechny živé bytosti, všechny situace a veškeré okolnosti jako součást Boha.

Nic totiž neexistuje mimo Boha, odděleně od něj.

Každý člověk je jeho součástí, každý atom, vše, co se pohybuje, i vše, co stojí bez pohybu, všechny planety.

Bůh se nachází v každé situaci – a pokud to nepřijmeme, pak se snižujeme na pohany.

- Jako například v tom příběhu, kde dobrý Bůh stále bojuje se zlým satanem. Když jsi mi tohle v nemocnici vysvětlil, opravdu mi to pomohlo vytvořit si ucelenou představu o světě, poznamenal Artur.

- Ano: Bůh, tedy Vyšší duch. Božská láska je povznesena nad dualitu tohoto světa: dobré–špatné, chladno–horko, světlo–tma, ...

Nezištně milovat všechno a všechny je snadné, jakmile spatříš jediného Boha rozděleného do mnoha forem: příbuzný, strom, nepřítel, hora, planetka, travička, mikrob, který ale zároveň stále je Jediný a Celý, Všeprůstupující.

5. Následující bod je pevně spjat s předchozím:

pokud ve všech a všem vidíš a cítíš Boha, pocítíš také jednotu se všemi a se vším.

V našem světě je vše propojeno: každá událost, všechny živé bytosti. Stejně jako jsou propojeny orgány a buňky v těle, i každý člověk je jako buňka jednoho organismu, jednoho systému. Posláním každého z nás je sloužit všem živým bytostem – a skrze to vlastně Bohu, Jednotnému celku.

6. Úplně vnitřně přijmout všechny živé bytosti, všechny situace a veškeré okolnosti jako součást Boha.

Toto je jeden z nejdůležitějších ukazatelů skutečně věřícího člověka. Taková osoba přijímá tento dokonale stvořený svět a veškeré jeho části: živé bytosti, situace, úroveň pokroku ve společnosti atd.

Pokud někoho (či něco) odmítáme přijmout, rozvíjí se u nás odpor, napětí a agrese – avšak pokud vše přijmeme a pouze na věci hledíme, aniž bychom jim museli přiřazovat štítky a kategorie nebo se do nich museli emocionálně vkládat, pak začneme milovat

tento svět se všemi jeho jednotlivými částmi jako součást Boha.

Není možné někoho milovat, pokud ho zároveň nepřijímáme.

Bolest je ve skutečnosti neschopnost něco (či někoho) přijmout a s tím související odpor.

Pokud je to vzhledem k situaci třeba, pak navenek můžeme přistoupit ke krokům, které by odvrátily, zmírnily či úplně odstranily důsledky nějaké události – vnitřně však jsme s ní přesto smířeni.

- Služba druhým pak je další samostatný bod? zeptal se Artur, aby získal obrysy celého výkladu.

- Ano, je možné to oddělit jako samostatný bod.

7. Služba celku, služba všem – a skrze to, služba Bohu.

- Pokud tedy odmítneme sloužit, podobáme se rakovině?

- Ano, přesně tak – ale to se nemusí týkat pouze jednotlivých lidí, může jít o celé skupiny, národy, státy nebo, jak je tomu nyní, celá západní civilizace a v poslední době málem celý svět obecně.

Není těžké si povšimnout, že v přírodě všechno slouží, plní nějakou roli – jen člověk má volbu: sloužit sobě, nebo sloužit všem. Čím více je člověk duchovně rozvinut, tím je nezištnější a tím více slouží všem.

- Tím se myslí služba rodině, národu, státu, náboženské organizaci a podobně, že?

- Ano, především máme povinnosti sloužit blízkým a společnosti. Tady ale nastává velice nebezpečná situace: jestliže sloužíme pouze „svým“, pak jde pouze o egoismus rozšířený na malou skupinu okolo nás – pro začátek to není špatné, ale pokud se nic nezmění, později to vede k úpadku. Naše lživé ego se stále pokouší oddělit nás od druhých, rozdělit na části.

Pamatuj na princip svatých a osvícených: „Služ všem, miluj všechny.“ Vždyť i Matka Tereza sloužila všem potřebným, a nejen katolíkům.

Následující body jsou dobrými ukazateli stupně skutečného duchovního rozvoje dané osoby:

- úplné vnitřní smíření, absence pýchy i touhy po slávě či prestiži
- absence závislosti na čemkoliv (či na komkoliv)
- neohroženost
- umění skutečně být, kým se člověk zdá
- převaha dobra a harmonie (sattvy) v životě
- nezávislost na vnějších okolnostech
- volně plynoucí život
- povznesení nad dualitu tohoto světa

- A jak odlišit skutečně duchovně rozvinutého člověka od takového, který si na spirituální osobu jen hraje, nebo od takového, jenž se o sobě mylně domnívá, že jí je?

- Podle absence příkrých soudů a oceňování či fanatické víry v nějakou filozofickou či náboženskou doktrínu.

V člověku, který žije v harmonii, stále roste láska – a tato mu následně odkrývá stále hlubší znalosti, pochopení a vhled do běhu okolního světa. Pokud se ale člověk odevzdá jakési zastydlé koncepci a začne věřit, že věci mohou být pouze tak, jak ona diktuje, jeho duchovní rozvoj se zprudka zastaví.

Fanatismus se hodí pouze pro první roky duchovního rozvoje – pak už člověk musí zmoudřet.

A konečně se také u takového člověka projevuje množství kvalit sattvy.

- A je možné například v ročním plánu zohlednit všechny čtyři vrstvy?

- Domnívám se, že je to dokonce nutné. V okolním světě je vše harmonické; pokud si tedy přejeme harmonie dosáhnout také, musíme se stále zdokonalovat ve všech čtyřech vrstvách.

- A je možné podle nich také vychovávat děti?

- Myslím, že to je žádoucí. Když začneme brzy, můžeme tímto způsobem vychovat fyzicky i mentálně zdravého potomka, který dosáhne společenského úspěchu, bude vědět, co by si od života představoval, a bude vysoce duchovně rozvinut.

- A je třeba životní cíl zapisovat?

- Rozhodně! Alespoň čtyřicet dní, ale raději dva až tři měsíce bys ho měl stále opisovat a následně také vyvěsit někde v pracovně na dobře viditelné, nejlépe vyvýšené místo.

To proto, aby tvé podvědomí přijalo životní cíl za svůj a změnilo své předchozí nastavení – a k tomu je zapotřebí čas. Za celý život se v našem podvědomí nashromáždila celá řada chybných, zpravidla velmi nejasných cílů, a proto náš život postrádá ucelenost.